

Sagsnr.
2015 - 5121

Doknr.
244326

Dato
17-06-2015

Skriftlig forelæggelse af dagsordenen for ECOFIN d. 19. juni 2015

Denne forelæggelse giver et prioriteret uddrag af de centrale aspekter i sagerne med relevans for Folketingets Erhvervs-, Vækst- og Eksportudvalg. Der henvises generelt til samlenotatet.

EU's investeringsfond (EFSI)

Formandskabet ventes på ECOFIN at orientere om den aftale om EU's nye investeringsfond (EFSI), som er indgået mellem Rådet, Europa-Parlamentet og Kommissionen primo juni 2015. ECOFIN ventes på den baggrund at endossere aftalen. EFSI forventes at være etableret i løbet af 2. halvår 2015.

EFSI skal skabe op til 315 mia. euro i nye investeringer i 2015-17 via garantier på 21 mia. euro, heraf 16 mia. euro fra EU-budgettet samt 5 mia. euro fra Den Europæiske Investeringsbank (EIB). EU-garantien til EIB på 16 mia. euro understøttes ved, at der overføres 8 mia. euro fra EU-budgettet til en ny EU-garantifond.

Mht. *finansieringen af EFSI* indebærer kompromiset, at de 8 mia. euro, som overføres fra EU-budgettet til EU-garantifonden, finansieres via omprioritering af 5 mia. euro fra EU-budgetprogrammerne Horizon 2020 (2,2 mia. euro) og Connecting Europa-faciliteten (2,8 mia. euro) (CEF) samt ved anvendelse af EU-budgettets margin (3 mia. euro). Kompromiset indebærer anvendelse af yderligere 1 mia. euro af EU-budgettets margin i forhold til forslaget fra Kommissionen og Rådet. For Danmark betyder brugen af margin på 3 mia. euro, at vores EU-bidrag alt andet lige øges med knap en halv mia. kr., hvoraf størstedelen forventeligt skal betales i indeværende MFF-periode 2014-20. Kompromiset indebærer desuden en reduktion på 500 mio. euro af de midler i CEF'en, der kan anvendes til finansielle instrumenter. Disse midler påtænkes i stedet anvendt som direkte støttemidler under CEF-transport.

Mht. *styringen af EFSI* indebærer kompromiset, at Europa-Parlamentet vil skulle godkende EFSI's administrerende direktør og vicedirektør.

Mht. *udvælgelseskriterier* slår kompromiset fast, at EFSI skal understøtte projekter, som er konsistente med EU's politikker, herunder vækst, beskæftigelse og samhørighed, er økonomisk og teknisk holdbare, levere merværdi ift. eksisterende institutioner og instrumenter (såkaldt additionalitet), samt i videst mulige omfang søge at mobilisere privat kapital. EFSI skal understøtte projekter, som generelt har højere risiko end dem, som EIB normalt finansierer. Kompromiset indebærer ingen kvoter ift. sektorer eller geografi.

Mht. *EFSI's levetid* indebærer kompromiset, at Rådet og Europa-Parlamentet aktivt skal træffe en ny beslutning, hvis EFSI skal fortsætte efter juni 2020. Det skal ske på grundlag af en uafhængig evaluering samt på forslag fra Kommissionen.

Fra dansk side kan man på linje med den hidtidige danske holdning støtte den opnåede aftale mellem Rådet og Europa-Parlamentet om EFSI. Kompromiset imødekommer nogle vigtige danske prioriteter og er på centrale områder på linje med Rådets kompromis, fx et stærkt fokus på at tiltrække private investorer.

Fra dansk side lægger man vægt på, at EU-budgettets udgiftslofter respekteres og at finansieringen af EFSI sker via omprioriteringer på EU-budgettet. Regeringen kan støtte kompromiset om finansieringen af EFSI, som delvist sker via omprioriteringer fra Horizon 2020 og Connecting Europa-faciliteten (CEF). Dog bemærkes, at finansieringen af EFSI via CEF og Horizon 2020 kan have en række u hensigtsmæssige konsekvenser. Erfaringer viser, at programmerne er forbundet med stor EU-merværdi. Kompromiset vurderes delvist at imødekomme dette.

Status på bankunionen

Kommissionen og evt. ECB ventes på ECOFIN at orientere om status for det styrkede banksamarbejde.

Orienteringen ventes især at dreje sig om status for etableringen af den fælles afviklingsinstans (SRM), som aktuelt er under opbygning, status for ratifikationen af den mellemstatslige aftale om den fælles afviklingsfond (IGA) samt status for national implementering af EU28-direktivet om genopretning og afvikling af nødlidende kreditinstitutter (BRRD). Der er ikke lagt op til substansdrøftelser eller nærmere beslutninger herom på ECOFIN.

I Danmark blev de to lovforslag om implementering af BRRD vedtaget i Folketinget den 26. marts 2015. Den nye lovgivning, som implementerer BRRD i Danmark, er trådt i kraft den 1. juni 2015.

Kommissionen har den 28. maj 2015 anmodet 11 medlemslande om at implementere BRRD (Bulgarien, Tjekkiet, Frankrig, Italien, Litauen, Luxembourg, Holland, Malta, Polen, Rumænien og Sverige).

Fra dansk side vil man tage statusorienteringen til efterretning.

Kapitalmarkedsunionen

Som led i ambitionen om at styrke vækst og beskæftigelse har EU-Kommissionen taget initiativ til at etablere en kapitalmarkedsunion. Hensigten er blandt andet at fremme virksomheders investeringer, særligt de små og mellemstore virksomheder (SMV'er), at tiltrække flere investeringer til EU fra resten af verden, og at gøre det finansielle system mere stabilt ved at fremme flere kilder til finansiering, herunder uden for det traditionelle banksystem.

Der er tale om et langsigtet projekt med en række delforslag, der ventes fremsat og behandlet de kommende år.

ECOFIN ventes at vedtage konklusioner om Rådets foreløbige overordnede prioriteter for kapitalmarkedsunionen. Kommissionen skal fremlægge en handlingsplan i efteråret 2015 mhp. udvikling af kapitalmarkedsunionen.

Udkastet til konklusioner udtrykker overordnet støtte til kapitalmarkedsunionen. Rådet støtter en skridt-for-skridt tilgang, hvor der med afsæt i grundige analyser planlægges initiativer på kort og lang sigt. Rådet finder, at kapitalmarkedsunionen vil kunne styrke alternativer til den traditionelle bankfinansiering, men også at bankfinansiering fortsat vil spille en nøglerolle.

Rådet understreger, at kapitalmarkedsunionen skal omfatte alle 28 EU-lande, og at gevinsterne ved en kapitalmarkedsunion skal opnås i hele EU. Rådet finder, at udbygning af det indre marked, fremme af langsigtede investeringer og adgangen til finansiering bør være nogle af de primære mål med en kapitalmarkedsunion.

Udkastet til konklusioner prioriterer nogle tiltag på kort sigt. Der peges blandt andet på, at såkaldt sekuritisering kan være en effektiv måde, hvorpå virksomheder kan finde finansiering. Sekuritisering er generelt udstedelse af værdipapirer, fx obligationer, med sikkerhed i en pulje af aktiver, fx lån, med det formål at tilvejebringe finansiering på mere attraktive vilkår. Rådet opfordrer Kommissionen til i år at foreslå en ramme for enkel, gennemsigtig og sammenlignelig sekuritisering.

Rådet peger derudover på, at der er behov for at skabe mere enkle prospekter, hvor der findes en passende balance mellem tilstrækkelig investorbekyttelse og -tillid og reduktion af virksomhedernes byrder vedrørende prospekter. Et prospekt indeholder oplysninger om en udsteder, fx en virksomhed, til potentielle investorer ifm. værdipapirudstedelser.

Udkastet til konklusioner finder, at en fuldt udviklet kapitalmarkedsunion kan kræve yderligere tiltag på mellemlang og lang sigt inden for en bred vifte af områder.

Rådet finder, at der vil være behov for at sikre konsistens på tværs af sektorer og for at evaluere den samlede effekt af regulatoriske tiltag i lyset af krisen. Et videre arbejde skal desuden vurdere behovet for proportionale tiltag, der kan styrke likviditeten på markederne, investeringer og adgangen til finansiering i EU.

Der kan også være behov for at overveje effekter af gældende ordninger og eventuelle nye tiltag mht. det erhvervs- og konkursretslige område samt den skattemæssige behandling af aktiekapital og gæld. Rådet peger på vigtigheden af, at der tages hensyn til nationale kompetencer på disse områder.

Fra dansk side kan man generelt støtte udkastet til rådskonklusioner, og forventer at kunne støtte den enighed herom, som vil kunne opnås på ECOFIN. Nærmere stillingtagen til tiltag som led i kapitalmarkedsunionen vil skulle afvente konkrete forslag.

Forberedelse af DER 25.-26. juni 2015: Det europæiske semester - Landeanbefalinger mv.

ECOFIN skal opnå enighed om Rådets udtalelser om EU-landenes stabilitets- og konvergensprogrammer og nationale reformprogrammer samt om Rådets anbefalinger til landene for det kommende år. DER skal tilslutte sig anbefalingerne på topmødet den 25.-26. juni, hvorefter de formelt vedtages på ECOFIN den 14. juli.

EU-landene har samlet set gjort nogle fremskridt i forhold til at følge op på anbefalingerne fra 2014. Der er dog forskel på, i hvor høj grad de enkelte lande har taget hånd om deres udfordringer. Kommissionens forslag til nye anbefalinger afspejler de enkelte landes specifikke økonomiske udfordringer og der er generelt foreslået færre og mere fokuserede anbefalinger end tidligere.

Anbefalingerne afspejler generelt, at der stadig er behov for en indsats i forhold til blandt andet at sikre mere velfungerende arbejdsmarkeder og produktmarkeder samt offentlige finanser, der er holdbare på lang sigt. Anbefalingerne afspejler også, at der i 16 lande er behov for at korrigere forskellige makroøkonomiske ubalancer.

Fra dansk side tages Kommissionens udkast til udtalelser og anbefalinger til de øvrige EU-lande til efterretning. Danmark kan tilslutte sig den enighed, som kan opnås på baggrund af Kommissionens udkast.

Kommissionen lægger op til, at Danmark i år får to anbefalinger, én om finanspolitik og én om produktivitet. Det er én mindre end sidste år, hvor der var en anbefaling vedrørende beskæftigelse og uddannelse.

Anbefalingen om finanspolitik handler om, at Danmark skal føre en ansvarlig finanspolitik, og konkret undgå at afvige fra det mellemfristede budgetmål, dvs. et strukturelt underskud på de offentlige finanser på højst 0,5 pct. af BNP, i 2016.

Anbefalingen om produktivitet handler om, at produktiviteten skal øges i den indenlandsk orienterede servicesektor, herunder særligt i detailbranchen samt i bygge- og anlægssektoren. Det anbefales specifikt at mindske barriererne for etablering af detailvirksomhed og fjerne tilbageværende barrierer forårsaget af autorisations- og certificeringsordninger inden for byggeriet.

Regeringen har noteret sig Kommissionens udkast til Rådets udtalelser og anbefalinger til Danmark og har ikke bedt om ændringer.

Der ventes enighed om udtalelser og anbefalinger til EU-landene på ECOFIN. Fra dansk side kan man tilslutte sig den ventede enighed.

Implementering af Stabilitets- og Vækstpagten

Kommissionen har fremlagt forslag til Rådet om ophævelse af henstillinger under proceduren for uforholdsmæssigt store underskud for Malta og Polen.

Ifølge Stabilitets- og Vækstpagten kan en henstilling ophæves, hvis underskuddet er bragt holdbart under grænsen på 3 pct. af BNP, og gældsreglen samtidig ventes overholdt fremadrettet. Det indebærer, at det faktiske observerede underskud er bragt under 3 pct. af BNP til fristen, og at det skønnes at forblive under grænsen i hele prognoseperioden, og at der samtidig er udsigt til, at gæld over 60 pct. af BNP nedbringes i et tilstrækkeligt tempo.

De endelige opgørelser for 2014 viser, at Malta, som havde frist i 2014, opfylder kravene i friståret. Polen, som først har frist i 2015, opfylder allerede kravene et år før fristen. Derfor lægger Kommissionen op til at ophæve Maltas og Polens henstillinger.

Kommissionen har også fremlagt forslag til Rådet vedrørende UK. UK havde frist for at korrigere sit uforholdsmæssigt store underskud senest i det britiske budgetår 2014-15, som udløb med udgangen af marts i år. Kommissionen har udarbejdet en rapport, som viser, at UK ikke har efterlevet sin henstilling, da UK hverken har nedbragt det faktiske underskud tilstrækkeligt til fristen eller gennemført tilstrækkelige strukturelle budgetforbedringer mhp. at nå målet.

Kommissionen har på den baggrund fremsat forslag til Rådet om en beslutning om utilstrækkelig efterlevelse af henstillingen. Da UK ikke er et euroland, er der ikke mulighed for at optrappe proceduren, men Kommissionen har fremlagt forslag om en revideret henstilling, der forlænger UK's frist for at bringe underskuddet under 3 pct. af BNP med to år til budgetåret 2016-17. Den reviderede henstilling indeholder både nye stramningskrav og krav om strukturelle reformer.

Kommissionen har desuden udarbejdet en rapport om Finland, som ikke har en henstilling på nuværende tidspunkt. Rapporten viser, at Finland er i fare for at overskride både 3-procentsgrænsen for underskuddet og 60-procentsgrænsen for gælden. Kommissionen vil dog vente med yderligere skridt i proceduren, til man har færdiggjort en vurdering af de finanspolitiske planer, som den nye finske regering har fremlagt primo juni. ECOFIN skal derfor ikke tage stilling til en henstilling til Finland ved det kommende ECOFIN.

Bankstruktur-forordningen

ECOFIN vil på rådsmødet den 19. juni 2015 muligvis kunne opnå politisk enighed på grundlag af formandskabets kompromisforslag vedrørende bankstrukturforordningen.

Sagen har på det seneste udviklet sig hurtigt under de tekniske forhandlinger. Formandskabets kompromisforslag indeholder en række væsentlige ændringer i forhold til Kommissionens forslag. Sagen vil efter enighed i Rådet skulle forhandles med Europa-Parlamentet.

Sagen forelægges til forhandlingsoplæg (skr. forelæggelse for Europaudvalget) med henblik på, at man fra dansk side kan tilslutte sig en eventuel politisk enighed på grundlag af kompromisforslaget.

Forslaget omfatter de største kreditinstitutter i Europa, omkring 30 i alt. Forslaget har fokus på disse institutters handelsaktiviteter, dvs. deres handel med aktier, obligationer, derivater m.v. Målet med forslaget er at forbedre kreditinstitutternes robusthed og reducere systemiske risici.

Kommissionens forslag

Kommissionens forslag forbyder handelsaktiviteter, der foretages for institutternes egenbeholdning, dvs. for deres egenkapital eller lånte penge, med det formål at skabe profit for instituttet selv uden sammenhæng til kundeaktivitet ("egenhandel").

Kommissionens forslag stiller endvidere krav om, at handelsaktiviteter udover egenhandel adskilles fra den almindelige bankforretning, hvis handelsaktiviteternes omfang når over en given tærskel. Disse handelsaktiviteter udgør også handel, som vedrører fx aktier, obligationer, derivater m.v., men som ikke er egenhandel. Disse aktiviteter må i givet fald udelukkende foregå via en såkaldt handelsenhed (der ikke må tage imod indskud), som er økonomisk, juridisk og organisatorisk adskilt fra den traditionelle bankforretning – kernekreditinstituttet (der godt må tage imod indskud).

Ifølge Kommissionens forslag skal tilsynsmyndighederne i vurderingen af behovet for adskillelse have fokus på handelsaktiviteter, hvor institutterne må formodes at påtage sig et vist niveau af risici. Her fremhæver Kommissionen blandt andet, at såkaldt market making og sekuritisering kan indebære sådanne risici.

Market making omfatter handler med fx værdipapirer, hvor et kreditinstitut har forpligtet sig til løbende at stille både købs- og salgspriser i markedet. Market making spiller en vigtig rolle på fx det danske statsobligationsmarked og realkreditmarked og bidrager til at reducere udsving mellem købs- og salgspriser (og reducerer dermed udsving i prisen for fx at finansiere sit hus). Market making bidrager således til at understøtte likviditet og en effektiv prisdannelse på de finansielle markeder.

Kommissionens forslag blev blandt andet derfor under forhandlingerne mødt af generel kritik fra hovedparten af landene. Kritikken gik blandt andet på risikoen for negative effekter på realøkonomien som følge af at institutterne ville nedskalere handelsaktiviteter, som styrker likviditeten på markerne og den finansielle stabilitet.

Formandsskabets kompromisforslag

Kompromisforslaget fra formandsskabet ændrer på en række centrale punkter på Kommissionens forslag.

Kompromisforslaget indebærer, at egenhandel ikke længere forbydes, men alene kræves adskilt til en separat handelsenhed. Desuden definerer forslaget en række aktiviteter, som ikke er egenhandel. Det drejer sig blandt andet om market making, ydelse af finansierings- og investeringsservices til kunder, samt handler, der har til formål at afdække instituttets risici.

Kompromisforslaget fastholder, at også andre handelsaktiviteter end egenhandel skal kunne adskilles fra kernebankforretningen. Kompromisforslaget giver dog betydeligt større beføjelser til tilsynsmyndigheden, der skal vurdere, i hvor høj grad handelsaktiviteterne udgør en risiko for den finansielle stabilitet og derfor skal adskilles. Tilsynsmyndigheden skal lave en grundig undersøgelse af de konkrete aktiviteter og deres funktion, og ikke kun se på, om de i omfang overskrider en given tærskel.

Derudover udvides beføjelserne til tilsynet, således at eventuel risikabel adfærd som følge af handelsaktiviteter kan håndteres gennem forskellige tiltag, hvoraf en egentlig adskillelse af visse handelsaktiviteter kun er et af de mulige tiltag. Tilsynsmyndighederne kan eksempelvis stille øgede kapitalkrav. Det er præciseret, at tilsynsmyndighederne i sin vurdering af handelsaktiviteterne skal tage særligt hensyn til den betydning, som market making har for de finansielle markeder og realøkonomien.

Dansk holdning

På baggrund af kompromisforslagets markante forbedringer i forhold til Kommissionens forslag kan man fra dansk side støtte kompromisforslaget.

De danske erfaringer fra finanskrisen var generelt, at det blandt andet snarere var en for risikobetonet udlånspolitik i institutterne end deres handelsaktiviteter, der gav udfordringer. Det kan dog ikke udelukkes, at nye risici i den danske finansielle sektor kan opstå i fremtiden. Derfor støttes det, at Finanstilsynet med forslaget får en række værktøjer og skønsmæssige beføjelser til at håndtere en situation, hvor de største institutters handelsaktiviteter vurderes at udgøre en risiko for finansiell stabilitet og realøkonomien, fx adskillelse af handelsaktiviteterne fra kernebankforretningen.

Da kreditinstitutternes market making-funktion er særligt vigtig for at styrke likviditeten på bl.a. det danske marked for realkreditobligationer, og dermed i sidste ende er til gavn for danske boligejere, lægges der fra dansk side vægt på, at der ikke lægges forhindringer i vejen for disse aktiviteter, hvilket blandt andet en automatisk adskillelse uden nogen grundig undersøgelse ellers kunne indebære. Kompromisforslaget vurderes ikke at indebære sådanne hindringer.

Desuden støttes fra dansk side, at et forbud mod egenhandel erstattes af et krav om adskillelse af sådanne aktiviteter til en separat handelsenhed. Det kan være vanskeligt at foretage en klar afgrænsning af, hvornår der er tale om handelsaktiviteter relateret til kundeaktivitet frem for egentlig egenhandel. Fra dansk side finder man, at adskillelse af egenhandel er en mere proportionel håndtering af sådanne aktiviteter end et forbud.

Endelig lægges fra dansk side afgørende vægt på, at forslaget gør det muligt frit at vælge mellem administrative og strafferetlige sanktioner, som der er praksis for i Danmark, og som det er tilfældet i kompromisforslaget.

Fra dansk side kan man derfor støtte en enighed i Rådet på grundlag af disse centrale elementer i formandskabets kompromisforslag.

Med venlig hilsen
Morten Østergaard